

(*)Facultade de Dereito

Presentation

Welcome to the Faculty of Law of the University of Vigo, a university education center where nearly fifty professionals and five hundred students dedicate themselves every day to lecturing, research and study in the legal field.

Some of our hallmarks are: highly qualified teaching and research staff, administration, services and students; work in small groups devoted to personalized attention; support of new technologies; varied academic offer, theoretical and practical, exhaustive and quality legal training in all branches of Law; excellent professional perspectives for our graduates; commitment to gender equality as one of our core values; research and transfer of results under optimal criteria of excellence; location in a comfortable urban campus perfectly integrated in the city of Ourense and a vocation of service to the society that justifies our existence.

The legal degrees of the Bachelor's Degree in Law [with the mentions in Judicial Law and EU Law and Sustainable Development-, the ADE-Law Joint Program and the University Master's Degree in Law, taught in collaboration with the Ourense Law Society, are central to our training offer. They provide graduates with the competencies and skills necessary for access to public employment in different administrations, private employment in positions needing highly qualified legal training and the exercise of legal professions, promoting ethical behaviour and social responsibility as professionals of the Law.

General information

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial

Campus Universitario As Lagoas s/n

32004 - Ourense

Ourense

España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

Grado en Derecho

Subjects

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
003G081V01301	Civil law 1. Obligations and contracts	1st	6
003G081V01302	Criminal Law I	1st	9

003G081V01303	Public international law	1st	9
003G081V01304	European Union Law	1st	6
003G081V01401	Administrative law 1	2nd	9
003G081V01402	Criminal law 2	2nd	6
003G081V01403	The Spanish legal system and civil proceedings	2nd	9
003G081V01404	Civil law 2. Rights in rem	2nd	6

IDENTIFYING DATA

Dereito civil I. Obrigas e contratos

Subject	Dereito civil I. Obrigas e contratos			
Code	O03G081V01301			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	de Franco Paz, Fernando			
Lecturers	de Franco Paz, Fernando			
E-mail	ffranco@uvigo.es			
Web				
General description	Materia que constitúe unha das partes do Dereito civil patrimonial, e que comprende o estudo da obrigación, o contrato, os contratos en particular, o enriquecemento sen causa e a responsabilidade civil *extracontractual.			

Competencias

Code

- A2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
- A3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
- B1 Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
- B4 Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
- C39 CE47 - Coñecer as normas civís relativas ao dereito de Obrigacións, á Teoría Xeral da Contratación e aos Contratos en particular, con referencia á responsabilidade civil contractual e extracontractual
- C40 CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto
- D1 Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
- D2 Uso de lingua estranxeira nas actividades das diferentes materias.
- D3 Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
- D4 Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
- D5 Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relationalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Trata os elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obrigación e os contratos. Dedícase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como *extracontractual.	A2	B1	C39	D1
	A3	B4	C40	D2
	A4		D3	
			D4	
			D5	

Contidos

Topic

Tema I: O Dereito Civil Patrimonial. A obriga.
 Fontes.

Tema II: Estructura da relación obligatoria. Clases de obrigas.

Tema III: A modificación e a transmisión das obrigas. A extinción das obrigas: o artigo 1156 do Código civil. O cumprimento das obrigas.

Tema IV: O incumprimento das obrigas: causas. A protección do crédito.

Tema V: O contrato: concepto e requisitos. A formación do contrato.

Tema VI: O precontrato. As condicións xerais da contratación.

Tema VII: Interpretación e integración do contrato. A eficacia e a ineficacia do contrato.

Tema VIII: A compraventa no Código civil e nas leis especiais. A permuta. A donación.

Tema IX: Os arrendamentos urbanos e os rústicos. O contrato de obra. O contrato de servicios.

Tema X: O mandato. A sociedade. O préstamo. O depósito.

Tema XI: Os contratos aleatorios. A fianza. A transacción e o arbitraxe.

Tema XII: As obrigas extracontractuais. Os quasi-contratos e o enriquecimento sin causa. A responsabilidade civil extracontractual.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	47.5	80.5
Estudo de casos	19.5	0	19.5
Exame de preguntas obxectivas	1	49	50

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudiante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate polos alumnos

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A tutorización efectuarase de xeito presencial, en horario de tutoría, ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia a través do despacho virtual) baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo de casos	A tutorización efectuarase de xeito presencial, en horario de tutoría, ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia a través do despacho virtual) baixo a modalidade de concertación previa.

Tests

Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A tutorización efectuarase de xeito presencial, en horario de tutoría, ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia a través do despacho virtual) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Estudo de casos	Estudo de casos/análises de situacións Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate polos alumnos.	20	A2 A3 B1 A4 C39 C40 D2 D3 D4 D5
	Resultados de aprendizaxe: Trata os elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obligación e os contratos. Dedícase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.		
Exame de preguntas obxectivas	Respostas consistentes nunha ou varias palabras, ou unha ou dúas frases. Resultados de aprendizaxe: Trata os elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obligación e os contratos. Dedícase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.	80	A2 A3 B1 A4 C39 C40 D2 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

1) Primera edición das actas:

Os alumnos terán que fazer un exame final sobre teoría, no que se formularán preguntas de resposta corta; a súa calificación suporá, como máximo, un 80% da cualificación global.

Os alumnos que se acollan á avaliación continua serán avaliados das prácticas realizadas en clase. Concretamente, a elaboración das mesmas, xunto coa participación na súa resolución, serán o obxecto desa avaliación, que suporá como máximo un 20% da cualificación global.

Enténdese que un alumno se acolle á avaliación continua se entrega unha práctica durante o cuatrimestre, e solamente poderá renunciar a dita avaliación se xustifica que non pudo realizar as demás prácticas por causas alleas a súa vontade (enfermidade, etc.)..

Os alumnos que non se acollan á avaliación continua terán que fazer o exame final sobre teoría (en iguais condicións que os alumnos que se acollan a avaliación continua) e un exame final sobre práctica, cuxa calificación suporá, como máximo, o 20% da cualificación global.

2) Segunda edición das actas:

Os alumnos terán que fazer un exame final sobre teoría, no que se formularán preguntas de respuesta corta; a súa cualificación suporá, como máximo, un 80% da cualificación global.

Se se acollerón á avaliación continua, conservarán a súa cualificación das prácticas realizadas durante o cuatrimestre.

Se non se acollerón á avaliación continua terán que fazer un exame final sobre práctica, cuxa calificación suporá, como máximo, o 20% da cualificación global.

A avaliación de fin de carreira levarase a cabo do mesmo xeito que a dos alumnos que non se acollerón á avaliación continua.

Os exames celebraranse segundo o calendario aprobado pola Xunta de Facultade de Dereito para o curso 2022-2023.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudiantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

As metodoloxías de avaliación sinaladas permiten acadar as competencias e resultados de aprendizaxe da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Albaladejo, Derecho de Obligaciones, tomo II, vols. I y II , Última edición,
Bercovitz Rodríguez-Cano y otros, Manual de Derecho Civil. Obligaciones y Contratos, 2 vols. , Última edición,
Díez-Picazo y Gullón, Instituciones de Derecho Civil, vol. I , Última edición,
O'Callaghan Muñoz, Compendio de Derecho Civil, tomo II, vols. I y II , Última edición,
Lacruz Berdejo, Elementos de Derecho Civil, tomo II, vols. I, II y III , Última edición,
Lasarte Álvarez, Principios de Derecho Civil, tomos II y III , Última edición,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito civil II. Dereitos reais/O03G081V01404

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G081V01501

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Introdución ao dereito civil e derecho da persoa/O03G081V01203

IDENTIFYING DATA

Criminal Law I

Subject	Criminal Law I			
Code	O03G081V01302			
Study programme	Grado en Derecho			
Descriptors	ECTS Credits 9	Choose Mandatory	Year 2nd	Quadmester 1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Lecturers	Rodríguez Vázquez, Virgilio Torres Cadavid, Natalia			
E-mail	virxilio@uvigo.es			
Web				
General description	In this subject is studied general concepts of the Criminal Law, with special attention in the theory of the crime and in the theory of the penalty.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Skills

Code

A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B1	To know the function of the Law as a regulating system of social relations.
B2	To know the different manifestations of the Law in their historical development and in their present-day incarnations.
B3	To be able to use the constitutional principles and values as tools for the interpretation of the law and to acquire the skills to argue in juridical terms.
B4	To be able to identify juridical problems and to suggest solutions from an interdisciplinary perspective.
C43 CE51	To know the concept of criminal Law, the criteria for the temporal and spatial application of criminal norms, the General Theory of crime and the juridical consequences of crime.
C44 CE52	To be able to interpret and apply the norms of criminal Law, focusing especially on the development of Spanish criminal doctrine from a comparative perspective.
D1	Analysis and synthesis skills for the development and defense of arguments, as well as skills for organizing, planning and using time in pressure situations.
D5	To be able to solve problems and interpret data from reality with their associated meanings, and to establish links with the different branches of the juridical order.

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Know the meaning and function of criminal law	B1	C43	
Know the sources of criminal law	A3	C43	D5
	A5	C44	
Use the different methods of legal interpretation applied to criminal law	A3	B4	C44 D5
Know, understand, interpret and properly analyze the categories and concepts of the General Theory of Crime	A3	B1 C43	D1
	B2		D5
	B3		
Know, understand, interpret and properly analyze the Theory of Penalty	A3	B1 C43	
	A5	B3 C44	
Know and understand the problems about the law and crime contests	A3	B3 C43	D1
	B4	C44	
Resolve practical cases in criminal matters, appropriately managing doctrinal and jurisprudential contributions to legally support the solution	A2	B2 C43	D5
	A3	B3	
	A5	B4	

Contents

Topic

INTRODUCTION	<p>Lesson 1. Criminal law. Denomination. Objective criminal law. Formal concept of criminal law. Material concept of Criminal Law. Autonomy or accessory of criminal law. General part and special part of the criminal law.</p> <p>Lesson 2. The ius puniendi or punitive right (the so-called subjective criminal law). Rules and principles</p> <p>Lesson 3. Criminal legal science, criminal sciences and relations of criminal law with other branches of law.</p> <p>Lesson 4. Evolution of Criminal Science and Criminal Law.</p> <p>Lesson 5. The sources of criminal law. The principle of criminal legality. Other sources of criminal law.</p> <p>Lesson 6. Interpretation of the criminal law.</p> <p>Lesson 7. Temporal scope of the criminal law.</p> <p>Lesson 8. Spatial scope of the criminal law.</p>
THE CRIME	<p>Lesson 9. Concept of crime. The structure of the concept of crime: evolution. Legal concept of crime in the Spanish Law.</p> <p>Lesson 10. Actus reus: the conduct element. The voluntary act requirement,</p> <p>Lesson 11. Involuntary conduct or act. Corporate liability.</p>
THE CRIME (ACT)	<p>Lesson 12. Offences. Classification of offences.</p> <p>Lesson 13. The unlawfulness. The legal good.</p> <p>Lesson 14. Actus reus theory.</p> <p>Lesson 15. Causation. The general principle. Interventions between conduct and result. Causal minimalism. Reasonable foreseeability.</p> <p>Lesson 16. Mens rea. The mental element. Intent. Distinguishing indirect intention and direct intention. Recklessness. Subjective and objective forms of recklessness and inadvertence. An insufficient regard for the interest of others. Practical indifference.</p> <p>Lesson 17. Mistaken object and others. Ignorance or mistake of law</p> <p>Lesson 18. Negligence. Gross negligence.</p> <p>Lesson 19. Distinguishing between intention, recklessness and negligence. Combination.</p> <p>Lesson 20. Excuses and other defences.</p> <p>Lesson 21. Justificatory defences</p> <p>Lesson 22. Self-defence and justifiable force. Self-defence and individual autonomy. The problem of conflicting rights. The rules and the principles. The proportionality standard. Aspects of the necessity requirement.</p> <p>Lesson 23. Necessity as a justification. The choice of evils.</p> <p>Lesson 24. Fortuitous case. Risk allowed General legal illegibility.</p> <p>Lesson 25. The fulfillment of a duty and the legitimate exercise of a right, trade or position. The question of due obedience. The consent.</p> <p>Lesson 26. Culpability. Criminal capacity. Agency, capacity and mental disorder. The minimum age of criminal responsibility. Unfitness to stand trial. The special verdict of insanity. Intoxication. Voluntary and non-voluntary intoxication. Alcoholism and drug dependency.</p> <p>Lesson 27. Ignorance or mistake of law. Reasonable mistake and putative defences. Non-justificatory defences. The recognition of exculpatory doctrines.</p> <p>Lesson 28. Punishability. Objective conditions of punishability. Personal causes of exclusion of punishability and of excuses excuses or causes of suppression or remission of punishability.</p>
OMISSION	<p>Lesson 29. Omission. Distinction between acts and omissions. Should the criminal law punish omissions?</p>
INCHOATE OFFENCES AND COMPLICITY	<p>Lesson 30. The law on inchoate offences. Attempt. Conspiracy. Incitement and Encouraging crime.</p> <p>Lesson 31. The law of complicity. Principals and accomplices. General theories of accessory liability.</p> <p>Lesson 32. The law of complicity. Accomplices. Aiding. Abetting. Counselling. Procuring.</p> <p>Lesson 33. Unity and plurality of crimes. The contest of laws: rules. The crime contest. Permanent crime and habit crime. Crime continued.</p>
CIRCUMSTANCES	<p>Lesson 34. Generic circumstances. Theory of the crime or the determination of the penalty. Various legislative systems.</p> <p>Lesson 35. Mitigating circumstances. Incomplete exemptions.</p>

CONSEQUENCES

- Lesson 36. The system of penalties in Spanish criminal law. Prison.
Lesson 37. Deprivation of rights. The penalty of fine. Common provisions on penalties, their classes and effects.
Lesson 38. Application and determination of penalties.
Lesson 39. Security measures. The accessory consequences.
Lesson 40. Extinction of criminal responsibility.
Lesson 41. Civil liability derived from crimes and offenses.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	51.5	99.5	151
Problem solving	25	44	69
Problem and/or exercise solving	2	0	2
Objective questions exam	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor of the contained envelope to subject object of study.
Problem solving	Activity in the that formulate practical cases and/or problems and/or exercises related with the subject. The student owes to develop the suitable solutions. it usually employs how supplement of the lesson.

Personalized assistance

Methodologies Description

Lecturing	The students will be attended by the professor on the timetable published in the website. It will be able to attended, previous appointment -by email-, or well through email or well through virtual dispatch in the remote campus of the University of Vigo.
Problem solving	The students will be attended by the professor on the timetable published in the website. It will be able to attended, previous appointment -by email-, or well through email or well through virtual dispatch in the remote campus of the University of Vigo.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Problem and/or exercise solving	The continuous evaluation system will consist of class attendance and a final exam. Attendance at practical classes throughout the course will be valued positively, awarding 2 points in the final grade to those who attend at least 80% of the practical classes. In the event that for any reason the student cannot attend 80%, they will not be able to benefit from the continuous evaluation system, and must submit to a single final exam.	20 A3 A5	A2 B1 C43 D1 B2 C44 D5 B3 B4
Objective questions exam	The continuous assessment system will consist of two parts in the final exam: the first part will focus on partial objective tests (objective questions exam, multiple choice, referred to in the previous part of the guide). The second part will focus on [problem solving] (referred to in this part of the guide). The examination corresponds to "problem solving": - it will be held on the official date of the ordinary announcement of the final exam: first opportunity, according to the official schedule approved by the Xunta de Facultade for the 2021-2022 academic year - It will consist of solving one or several practical cases and will be marked with a score of 0 to 4 points - The problems posed by the practical cases may affect the issues covered in the course syllabus. - It will be worth 40% of the final mark, with the remaining 40% corresponding to the one multiple choice objective questions exam. To pass the subject under the continuous assessment system, the mark from the three items, based on the weighting above, needs to be equal to or greater than 5.	80	A2 B1 C43 D1 A3 B2 C44 D5 A5 B3 B4

Other comments on the Evaluation

1. FIRST OPPORTUNITY

a) CONTINUOUS ASSESSMENT SYSTEM described in the sections above.

b) FINAL EXAM SYSTEM

For those who do not choose the continuous assessment system, the subject assessment will consist of a single final exam, on the date established in the official schedule approved by the Xunta de Facultade for the 2022-2023 academic year.

The exam will cover the whole syllabus and will be worth 100% of the mark for the subject. It will consist of two parts, a theory part and a practical part, which will both be worth 0 to 5 points each. The theory part will consist of a multiple choice test, in which correct answers will be worth twice as much as the points deduced for incorrect answers. Any answers left blank will not score anything. The practical part will consist of solving one or several practical cases. The final mark for the exam will be obtained by adding together the marks obtained in each of the parts. To pass the subject students must obtain a minimum of 5 points after adding the marks from both parts together.

2. SECOND OPPORTUNITY AND EXTRAORDINARY EXAM

The subject assessment will consist of a single final exam, on the date established in the official schedule approved by the Xunta de Facultade for the 2022-2023 academic year.

The exam will cover the whole syllabus and will be worth 100% of the mark for the subject. It will consist of two parts, a theory part and a practical part, which will both be worth 0 to 5 points each. The theory part will consist of a multiple choice test, in which correct answers will be worth twice as much as the points deduced for incorrect answers. Any answers left blank will not score anything. The practical part will consist of solving one or several practical cases. The final mark for the exam will be obtained by adding together the marks obtained in each of the parts. To pass the subject students must obtain a minimum of 5 points after adding the marks from both parts together.

Sources of information

Basic Bibliography

DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO (dir.)/TRAPERO BARREALES/DURÁN SECO/ESCOBAR VÉLEZ, **Casos prácticos de Derecho Penal. 1. Introducción y consecuencias jurídicas del delito**, 1.ª, EOLAS, 2012

LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, 3.ª, Tirant lo Blanch, 2016

LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel (dir.), **Derecho Penal en Casos Parte General -Estudio Analítico-práctico-**, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2018

LUZÓN PEÑA, (dir.), DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO, (coord.), DE VICENTE REMESAL, PAREDES CASTAÑÓN. OLAIZOLA, **Código Penal**, 5.ª, Reus, 2017

MIR PUIG, Santiago (a cargo de Víctor Gómez Martín), **Derecho penal. Parte general**, 10.ª, Reppertor, 2015

MUÑOZ CONDE, Francisco/GARCÍA ARÁN, Mercedes, **Derecho penal. Parte general**, 9.ª, Tirant lo Blanch, 2015

CARD, Richard/MOLLOY, Jill, **Card, Cross & Jones Criminal Law**, 22.ª, Oxford, 2016

CRAWLEY, Elaine/SPARKS, Richard, **Age of Imprisonment: Work, Life and Death Among Older Men in British Prisons**, 1.^a, Routledge, 2013

DZUR, Albert/LOADER, Ian/SPARKS, Richard, **Democratic Theory and Mass Incarceration**, 1.^a, Oxford, 2016

GARLAND, David/SPARKS, Richard, **Criminology and Social Theory**, 1.^a, Oxford, 2000

HERRING, Jonathan, **Criminal Law Text, Cases, and Materials**, 8.^a, Oxford, 2018

HOPE, Tim/SPARKS, Richard, **Crime, Risk and Insecurity**, 1.^a, Routledge, 2000

HORDER, Jeremy, **Ashworth's Principles of Criminal Law**, 9.^a, Oxford, 2019

LOADER, Ian/SPARKS, Richard, **Public Criminology**, 1.^a, Routledge, 2011

NEWBURN, Tim/ SPARKS, Richard, **Criminal Justice and Political Culture: National and International dimensions of crime control**, 1.^a, Routledge, 2004

ORMEDORD, David/LAIRD, Karl, **Smith, Hogan, & Ormerod's Criminal Law**, 15.^a, Oxford, 2018

SPARKS, Richard/BOTTOMS, Anthony/HAY, Will, **Prisons and the Problem of Order**, 1.ª, Clarendon, 1996

Complementary Bibliography

ÁLVAREZ GARCÍA, Javier/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis (dir.), **Comentarios a la reforma penal de 2010**, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2010

BERDUGO GÓMEZ DE LA TORRE, Ignacio, **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal. Tomo I, Introducción al Derecho penal**, 2.ª, Iustel, 2015

BUSTOS RAMÍREZ, Juan/HORMAZÁBAL MALARÉE, Hernán, **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, 1.ª ed. Reimpresión, Trotta, 2006

CEREZO MIR, José, **Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo III. Teoría jurídica del delito/2**, 1.ª, Tecnos, 2001

CEREZO MIR, José, **Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo II. Teoría jurídica del delito/1**, 6.ª, Tecnos, 1998

CEREZO MIR, José, **Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo I. Introducción**, 6.ª, Tecnos, 2004

COBO DEL ROSAL, Manuel/VIVES ANTÓN, Tomás, **Derecho penal. Parte general**, 5.ª, Tirant lo Blanch, 1999

COBO DEL ROSAL, Manuel/QUINTANAR DÍEZ, Manuel, **Instituciones de Derecho penal español. Parte general**, 2.ª ed. Reimpresión, CESEJ, 2008

COBO DEL ROSAL, Manuel; PERIS RIERA, Jaime Miguel; QUINTANAR DÍEZ, Manuel; SÁNCHEZ DOMINGO, Mª Belén, Sinopsis de Derecho penal. Parte general libro de estudio , 1. ^a , Dykinson S.L., 2011
CUELLO CONTRERAS, Joaquín, El Derecho penal español. Parte general. Nociones introductorias. Tomo I , 3. ^a , Dykinson S.L., 2002
CUELLO CONTRERAS, Joaquín, El Derecho penal español. Parte general. Volumen II. Teoría de delito , 1. ^a , Dykinson S.L., 2009
CUELLO CONTRERAS, Joaquín/MAPELLI CAFFARENA, Borja, Curso de Derecho penal. Parte general , 3. ^a , Tecnos, 2015
CUERDA ARNAU, María Luisa, Derecho Penal Parte General Casos prácticos , 1. ^a , Tirant lo Blanch, 2004
DEMETRIO CRESPO, Eduardo (coord.), Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal, Tomo II: Teoría del delito , 2. ^a , Iustel, 2015
DEMETRIO CRESPO, Eduardo, Prevención general e individualización judicial de la pena , 2. ^a , Editorial B de f, 2016
DE VICENTE MARTÍNEZ, Rosario, Vademécum de Derecho penal , 4. ^a , Tirant lo Blanch, 2016
DÍEZ RIPOLLÉS, José Luis, Derecho penal español, Parte General, en esquemas , 4. ^a , Tirant lo Blanch, 2016
GARCÍA-PABLOS DE MOLINA, Antonio, Introducción al Derecho penal , 5. ^a , Centro de Estudios Ramón Areces, 2012
GIL GIL, Alicia/LACRUZ LÓPEZ, Juan Manuel/MELENDO PARDOS, Mariano/NÚÑEZ FERNÁNDEZ, José, Curso de Derecho penal, Parte General , 2. ^a , Dykinson S.L., 2015
GÓMEZ RIVERO, Carmen (dir.)/MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Isabel/NÚÑEZ CASTAÑO, Elena, Nociones fundamentales de Derecho penal, Parte general , 3. ^a , Tecnos, 2015
GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, Esquemas: Derecho Penal. Parte General , 5. ^a , Tirant lo Blanch, 2015
GRACIA MARTÍN, Luis (coord.)/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel/ALASTUEY DOBÓN, Carmen, Lecciones de consecuencias jurídicas del delito: el sistema de penas, medidas de seguridad. consecuencias accesorias y responsabilidad civil derivadas del delito , 5. ^a , Tirant lo Blanch, 2015
JESCHECK, Hans-Heinrich/WEIGEND, Thomas, Tratado de Derecho penal. Parte general. Traducción de la 5.ª edición alemana por OLMEDO CARDENETE , 5. ^a , Comares, 2002
LANDECHO VELASCO, Carlos María/MOLINA BLÁZQUEZ, Concepción, Derecho penal español. Parte general , 10. ^a , Tecnos, 2017
LASCURAÍN SÁNCHEZ, Juan Antonio (coord.), Introducción al Derecho penal , 2. ^a , Civitas Thomson Reuters, 2015
LUZÓN CUESTA, José María, Compendio de Derecho penal Parte General , 23. ^a , Dykinson S.L., 2016
MAPELLI CAFFARENA, Borja, Las consecuencias jurídicas del delito , 5. ^a , Civitas Thomson Reuters, 2011
MAQUEDA ABREU, María Luisa/LAURENZO COPELLO, Patricia, El Derecho penal en casos. Parte general. Teoría y práctica , 5. ^a , Tirant lo Blanch, 2017
MARTÍNEZ ESCAMILLA, Margarita/MARTÍN LORENZO, María/VALLE MARISCAL DE GANTE, María, Derecho penal. Introducción. Teoría Jurídica del Delito. Materiales para su docencia y aprendizaje , 1. ^a , Universidad Complutense de Madrid, 2012
OBREGÓN GARCÍA, Antonio, Derecho penal. Parte general : elementos básicos de teoría del delito , 2. ^a , Tecnos, 2015
ORTIZ DE URBINA GIMENO, Íñigo (coord.), Memento Reforma penal: L.O. 5/2010 , 1. ^a , Francis Lefebvre, 2010
ORTS BERENGUER, Enrique/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, Compendio de Derecho penal. Parte General , 7. ^a , Tirant lo Blanch, 2017
POLAINO NAVARRETE, Miguel, Lecciones de Derecho penal parte general. Tomo I , 3. ^a , Tecnos, 2017
POLAINO NAVARRETE, Miguel, Lecciones de Derecho penal parte general. Tomo II , 2. ^a , Tecnos, 2016
QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (con colaboración de F. MORALES PRATS), Parte General del Derecho Penal , 5. ^a , Aranzadi, 2015
QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (dir.), La reforma penal de 2010: análisis y comentarios , 1. ^a , Aranzadi, 2010
QUINTERO OLIVARES, Gonzalo et al. (dir.), Esquemas de Teoría jurídica del delito y de la pena , 3. ^a , Tirant lo Blanch, 2010
RIOS, Julián/PASCUAL, Esther/ETXEBARRÍA, Xabier, Manual sobre las consecuencias jurídicas del delito. Su determinación y aplicación , 1. ^a , Universidad Pontificia Comillas, 2016
ROCA AGAPITO, Luis, Las consecuencias jurídicas del delito , 1. ^a , Tirant lo Blanch, 2017
RODRÍGUEZ RAMOS, Luis, Compendio de Derecho penal , 2. ^a , Dykinson S.L., 2010
RODRIGUEZ VÁZQUEZ, Virgilio, Responsabilidad penal en el ejercicio de actividades médico-sanitarias , 1. ^a , Marcial Pons, 2012
ROXIN, Claus (traducción de la 2 ^a ed. alemana y notas por Diego-Manuel Luzón Peña, Miguel Díaz y Gar, Derecho penal. Parte general. T.I, Fundamentos. La estructura de la teoría del delito , 1. ^a , Civitas Thomson Reuters, 2008
ROXIN, Claus (Traducción y notas de Diego-Manuel Luzón Peña (Director), José Manuel Paredes Castañón, Derecho penal, Parte General, tomo II, Especiales formas de aparición del delito , 1. ^a , Civitas, 2014
RUBIO LARA, Pedro Ángel, Teoría de la pena y consecuencias jurídicas del delito , 1. ^a , Tirant lo Blanch, 2017
RUBIO LARA, Pedro Ángel, Manual Teórico-Práctico de la Teoría Jurídica del delito (adaptado a las reformas de 2015) , 1. ^a , Tirant lo Blanch, 2017
SÁNCHEZ MELGAR, Julián (coord.), Código Penal. Comentarios y Jurisprudencia , 4. ^a , Sepin, 2016
SÁNCHEZ-OSTIZ, Pablo/ÍNIGO CORROZA, María Elena, Delictum 2.0. Materiales para clases prácticas de introducción a la teoría general del delito , 3. ^a , Aranzadi, 2015
SÁNCHEZ-OSTIZ GUTIÉRREZ, Pablo, Casos que hicieron doctrina en Derecho penal , 2. ^a , La Ley, 2011
VARELA CASTRO, Luciano/BARREIRO PRADO, Xosé Xoán, Diccionario xurídico galego , 1. ^a , Ed. Xerais/Xunta de Galicia, 2011
ZÁRTAE CONDE, Antonio/GONZÁLEZ CAMPO, Eleuterio, Derecho penal. Parte General , 1. ^a , La Ley, 2015

ZUGALDÍA ESPINAR, José Miguel (dir.)/PÉREZ ALONSO, Esteban Juan (coord.)/et al., **Fundamentos de Derecho penal (Parte General)**, 4.ª, Tirant lo Blanch, 2010

PÉREZ ALONSO, Esteban (coord.), **Derecho penal. Parte General. Manual**, Editorial B de f, 2022

CANCIO MELIÁ, Manuel, **Conducta de la víctima e imputación objetiva en Derecho penal. Estudio sobre los ámbitos de responsabilidad de víctima y autor en actividades arriesgadas**, 3.ª, Editorial B de f, 2022

ÍÑIGO CORROZA, María Elena/RUIZ DE ERENCHUN ARTECHE, Eduardo/SÁNCHEZ OSTIZ, Pablo, **Iuspoenale 1.0**, 4.ª, Universidad de Navarra, EUNSA, 2022

GRECO, Luis, **La teoría de la imputación objetiva: una introducción**, Zela Grupo Editorial, 2021

ORTEGA MATESANZ, Alfonso, **La penalidad del concurso de delitos en el sistema jurídico-penal español. Estudio de las reglas limitativas de los arts. 76 y 77 CP**, Reus, 2022

ROBLES PLANAS, Ricardo, **Teoría de las normas y sistema del delito**, Atelier, 2021

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Criminal law 2/O03G081V01402

Criminology and Penitentiary Law/O03G081V01925

Criminal & procedural law for minors/O03G081V01924

Subjects that it is recommended to have taken before

Law: Constitutional law 1/O03G081V01103

Law: Roman law/O03G081V01104

Law: Theory of Law/O03G081V01102

Computer: New technologies applied to law/O03G081V01101

Other comments

It advises to carry a constant study since it begins at the final of the first period of the academic course.

It is necessary to study the subject through manuals and of the valid Penal Code.

The manual of reference is the following: LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, *Lecciones de Derecho penal. Parte general*, 3.^a ed., Valencia, Tirant lo Blanch, 2016.

The practices will follow the book: LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel (dir.), *Derecho Penal en casos. Parte General*, Valencia, Tirant lo Blanch, 2018.

It is necessary to complete the study through trials. Therefore, it will be accurate the suitable handle of the juridical Databases (electronic).

IDENTIFYING DATA

Public international law

Subject	Public international law			
Code	O03G081V01303			
Study programme	Grado en Derecho			
Descriptors	ECTS Credits 9	Choose Mandatory	Year 2nd	Quadmester 1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Sánchez Ramos, María Belén			
Lecturers	Sánchez Ramos, María Belén			
E-mail	bsanchez@uvigo.es			
Web				
General description	This subject aims to approach the student to the legal dimension of the International Society and to the function of Public International Law as a regulatory system of the international relations. With this purpose, the Program is divided in three main parts: the international legal order; the subjects of Public International Law, and the application of Public International Law.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Skills

Code

A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B1	To know the function of the Law as a regulating system of social relations.
B2	To know the different manifestations of the Law in their historical development and in their present-day incarnations.
B3	To be able to use the constitutional principles and values as tools for the interpretation of the law and to acquire the skills to argue in juridical terms.
B4	To be able to identify juridical problems and to suggest solutions from an interdisciplinary perspective.
C35 CE43	To know the international legal order, to identify the problems of its application and to be able to suggest solutions.
C36 CE44	To be able to critically interpret and analyze the international legal order.
D1	Analysis and synthesis skills for the development and defense of arguments, as well as skills for organizing, planning and using time in pressure situations.
D2	Use of foreign languages in activities from different courses.
D3	Ability to make decisions independently, leadership skills, ability to do co-operative teamwork, interpersonal skills that are helpful in professional and social situations.
D4	Ability to behave ethically and with social responsibility as a citizen and as a professional, respecting diversity and multiculturalism.
D5	To be able to solve problems and interpret data from reality with their associated meanings, and to establish links with the different branches of the juridical order.

Learning outcomes

Expected results from this subject

Training and Learning Results

This subject pretends to make possible the systematic education of the legal order, which is allocated to regulate the international society/community, facilitating the understanding among students of the basic problems that surround to the same.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C35 C36 D3 D4 D5	D1 D2 D3 D4 D5
--	----------------------------	----------------------	------------------------------	----------------------------

From a legal formal perspective, the international law presents to the student in its positive dimension, offering the greater possible number of references to the law in force. This perspective completes with a historical and sociological approach, exposing to the student the underlying realities to the norms and the half concrete in that these are called to govern, since for an effective education of the matter is fundamental an exhibition of the historical events and of the sociological events. Likewise, both approaches accompany of an axiological approach to the international law, with the purpose to procure a constant assessment of the norm with the ideal of Justice. Of course, the final dimension of the educational activity drives to that the education do not reduce to a description of the international juridical legislation, but it has to make the student reflect on the group of values that inspire and to which aspires this legislation. Of this form, when teaching and spread the international Right pretends contribute, in good measure, to do progress to the international Society and to the subjects that compose it in the road of the peace.

Taking into account the essential content of this scientific discipline, its teaching activity poses from a realistic vision but in order with the student to participate of the values that inspire the international juridical legislation, aiming, when it was possible, suggestions for the improvement of the norms that integrate it and insisting, especially, in his fulfillment. In this context situates one of the most important functions of the teaching of the international Right public: show and convince to the students that this is an increasingly notable discipline in the training of all jurist and that take consciousness of the international perspective, that confers them the knowledge of the international juridical Legislation, like an indispensable element of the interdependent world.

The university educational function, in which it combines an informative function and another formative, has to serve to form jurists that can find professional exits linked with his studies but, especially, also has to serve to form and improve the intellectual capacities of the students so that they can and know to face of critical form the values and the social attitudes that develop in the national and international societies of which they form part.

Contents

Topic

I. The International Legal Order

Subject 1. The international Society and International Law as the legal order of the International Society	1. The International Society A) Historical evolution B) Basic characteristics 2. Public International Law as the legal order of the International Society A) Concept of Public International Law B) Characteristics of Public International Law C) Functions of the Public International Law
Subject 2.- The formation of Public International Law	1. The formation and progressive development of Public International Law 2. International Treaties A) The procedure for the conclusion of Treaties B) The application of Treaties 3. Custom and general principles 4. Unilateral acts of States and International Organizations 5. The reception of international norms in internal systems

II. SUBJECTS OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW

A) THE STATE

Subject 3.- The State as the primary subject of Public International Law	1. The constituent elements of the State 2. The recognition of States and the recognition of governments 3. The immunities of the State 4. The succession of States
Subject 4.- The territory of the State	1. Concept and nature of the territory 2. Methods of acquiring territory 3. The delimitation of territory A) Borders B) Neighborhood relations and cross-border cooperation 4. Modifications in the exercise of territorial jurisdiction of the State
Subject 5.- Law of the Sea	1.The evolution of the Law of the Sea: factors and interests 2. Maritime spaces subject to the sovereignty of States 3. Maritime spaces subject to certain functional competences of the States 4. Maritime spaces not subject to the competences of States and certain special situations

Subject 6.- Air and space law	1.The Air Space 2. The supraterrestrial spaces not subject to the territorial competences of the States: Outer space
Subject 7.- Other spaces of international interest	1. International water courses 2. International channels 3. Polar spaces 4. Spaces and natural resources: the environment and its international protection
Subject 8.- State's population	1. Nationality: powers of the State over its subjects abroad 2. The legal status of the foreigner 3. Qualified foreign immigration schemes
Subject 9.- The role of State organs in International Relations	1. Central organs 2. Diplomatic representation 3. The consular offices
B) INTERNATIONAL ORGANIZATIONS	
Subject 10.- General Aspects of International Organizations	1. Background and historical evolution 2. Concept 3. Structure and formation of the will 4. International legal personality 5. Classes
Subject 11.-The United Nations Organization	1. Background and historical evolution 2. Purposes and principles 3. Members 4. The institutional structure 5. Main functions
C) THE INDIVIDUAL	
Subject 12.- The individual in Public International Law	1. The individual's international subjectivity 2. The ability of the individual to act before international bodies 3. The individual's international responsibility 4. Protection of Human Rights
III. APPLICATION OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW	
Subject 13.- International Responsibility	1. Codification and progressive development of the right on international responsibility 2. International responsibility for internationally wrongful acts 3. International responsibility for the consequences of acts not prohibited by public international law
Subject 14.- The procedures for ensuring the application of international standards	1. Diplomatic protection 2. Measures of self-protection 3. Institutionalized procedures
Subject 15.- Peaceful procedures for settling international disputes	1. International disputes 2. Non-jurisdictional dispute resolution procedures 3. Jurisdictional dispute resolution procedures
Subject 16.- Control of the use of force	1. The prohibition of the threat or use of force 2. The regulation of armed conflicts 3. International Humanitarian Law

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Mentored work	1	5.5	6.5
Problem solving	27	36	63
Lecturing	51.5	98	149.5
Essay questions exam	3	0	3
Objective questions exam	2	0	2
Essay	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Mentored work	The students will make a work, as a group or individually, that afterwards will be presented in the classroom. The professor will orient the students in the preparation and presentation.
Problem solving	During the work in the classroom, the student will apply the knowledge acquired in the lectures by solving practical cases, commenting sentences... under the orientation and supervision of the professor.
Lecturing	The fundamental concepts of the subject will be presented to the students. Students will be able to pose any question during the lectures, the practical sessions and the mentoring hours.

Personalized assistance					
Methodologies Description					
Lecturing	In these sessions will explain the fundamental appearances of the matter. Any doubt or question will be able to pose so much in said classes, in the practical classes or in the schedule that will publish when initiating the course and that will develop virtually				
Mentored work	The students will make a work, already in group or individually, that afterwards will expose in the classroom. The professor will orient to the student in his preparation and presentation.				
Problem solving	In the works in the classroom, the student will apply the knowledges purchased in the session by means of the realization of practical cases, comments of Sentences... Under the orientation and supervision of the professor. Tutorials, may be face-to-face or by telematic means by prior arrangement.				
Assessment					
	Description		Qualification	Training and Learning Results	
Problem solving	Students will have to solve different practical cases. The maximum qualification will be of one point. Attendance and active participation will be taken into account in the qualification.	10	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4	C35 C36 D3 D4 D5
Essay questions exam	Results of learning: This matter pretends to make possible the systematic education of the juridical Legislation that is allocated to regulate the Society/International community, facilitating the understanding between the students of the basic problems that surround to the same. The knowledge acquired during the lectures will be evaluated at the end of the course by means of a written exam with several questions that may cover all the lessons. This exam will be evaluated up to a maximum of 6 points. Those students who opt for the system of continuous evaluation, need to achieve a minimum of three points in this exam so that the other marks of the continuous evaluation can be added. The dates of the final exams will be approved by the Board of the Faculty for the course 2022-2023. Results of learning: This matter pretends to make possible the systematic education of the juridical Legislation that is allocated to regulate the Society/International community, facilitating the understanding between the students of the basic problems that surround to the same.	60	A2 A3 A5	B4 C36	D1 D5
Objective questions exam	During the semester two tests will be carried out, which will not be liberatory. The date of the tests will be communicated by the teacher. Each of these tests will be scored up to a maximum of one point. Results of learning: This matter pretends to make possible the systematic education of the juridical Legislation that is allocated to regulate the Society/International community, facilitating the understanding between the students of the basic problems that surround to the same.	20	A2 A3 A4	B1 B2 B3	C35 C36 D4 D5
Essay	During the semester, students must carry out a work individually or as group, which will be delivered to the teacher and will also be presented in the class. This test will be scored up to a maximum of one point. Results of learning: This matter pretends to make possible the systematic education of the juridical Legislation that is allocated to regulate the Society/International community, facilitating the understanding between the students of the basic problems that surround to the same.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C35 C36 D1 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

EVALUATION CRITERIA FOR ATTENDEES. FIRST OPPORTUNITY OF EVALUATION.

On the first day of class, students will be given an evaluation option sheet, in which they must choose between the

continuous assessment system or the final evaluation system. They must return the fulfilled evaluation option sheet back to the professor in the next week. Within the continuous evaluation system, in the first opportunity of evaluation, they will not be able to go to the modality of final evaluation. In this option, students must attend 80% of the theoretical classes. Students who choose continuous assessment will do the different evaluation

activities described in the evaluation section throughout the course, that is: two tests, a work that will be exposed in the classroom as well as resolution of practical cases. With these evaluation activities they can reach up to a maximum of four points. In addition, the student will take a final exam that will be held on the date scheduled in the exam calendar of the faculty and which will be evaluated up to a maximum of 6 points. The qualification of the continuous evaluation activities will only be added if the student gets a mark of three or more points in the final exam.

EVALUATION CRITERIA FOR NON ATTENDEES. FIRST OPPORTUNITY OF EVALUATION.

Those students who do not follow the continuous evaluation, will be examined through the final evaluation modality, which will consist of two parts: a written exam with development questions as well as the resolution of a practical case. The written test will be graded up to a maximum of 8 points and the resolution of the practical case up to a maximum of two. The mark of the resolution of the practical case will only be added to that of the written exam as long as the mark obtained in the written exam is at least four. In any case, the competences and learning outcomes evaluated will be the same as in the system of evaluation for attendees.

EVALUATION CRITERIA FOR 2nd OPPORTUNITY AND END OF CAREER EVALUATIONS

1. Students who, opting for the continuous evaluation system do not pass the subject at the first opportunity, will keep the grade they obtained in the continuous evaluation when taking the second opportunity (June exam and, if applicable, following academic year), having to do exclusively the theoretical part of the exam that will consist, as in the first opportunity, in questions to develop.
2. For those students who do not follow the continuous evaluation system, the evaluation system will be the one established in the Evaluation criteria for non-attendees in the first opportunity.
3. The exam corresponding to the End of Degree Call will be carried out in the same way as the final evaluation modality (evaluation criteria for non-attendees, first opportunity).

The dates and times of the evaluation activities will be detailed in the exams calendar approved by the Board of the Faculty for the 22-23 academic year.

Publication of qualifications: Qualifications will be published on the internal platform or official virtual classroom of the University of Vigo with access limited to the teaching staff of the subject and all registered students.

If it is necessary, for exceptional reasons, to modify or clarify the assessment methods specified in this guide, these modifications or clarifications will be published on the same telematic support.

Sources of information

Basic Bibliography

Díez de Velasco, M, **Instituciones de Derecho Internacional Público**, Última edición,

Díez de Velasco, M, **Las Organizaciones Internacionales**, Última edición,

Sobrino Heredia, JM, **Textos para el estudio del Derecho Internacional Público, del Derecho de la Unión Europea y el Derecho Internacional de los espacios**, 2016,

Complementary Bibliography

Carrillo Salcedo, J.A, **El Derecho Internacional en perspectiva histórica**, 1991,

Pastor Ridruejo, J.A, **Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales**, Última edición,
Andrés Sáenz de Santa María, P, **Sistema de Derecho Internacional Público**, Última edición,
Remiro Brotons y otros, **Derecho Internacional. Curso General**, 2010,
Sánchez, V.M, **Derecho Internacional Público**, Última Edición,
Jiménez Piernas, C, **Introducción al Derecho Internacional Público. Práctica de España y de la Unión Europea**,
Última edición,
Casanovas,O; Rodrigo,A, **Compendio de Derecho Internacional Público**, Última edición,
Casado Raigón, R, **Derecho Internacional. Parte General**, Última edición,
Beneyto, J.M.; Jiménez Piernas, C, **Concepto y Fuentes del Derecho Internacional**, 2022,

---

Recommendations**Subjects that continue the syllabus**

European Union, constitution and the environment/O03G081V01913

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

European Union Law/O03G081V01304

IDENTIFYING DATA

Dereito da Unión Europea

Subject	Dereito da Unión Europea			
Code	O03G081V01304			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito público			
Coordinator	Movilla Pateiro, Laura			
Lecturers	Movilla Pateiro, Laura			
E-mail	lauramovilla@uvigo.es			
Web				
General description	O estudo desta materia permitirá ao estudiante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias

Code

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C37	CE45 - Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional
C38	CE46 - Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

A finalidade desta materia é que o alumno conozca a sua condición de ciudadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea	A1	B1	C37	D1
	A2	B2	C38	D3
	A3	B3		D4
	A4	B4		D5
			A5	

Contidos

Topic

Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE: la revisión de los Tratados comunitarios 3. A adhesión de novos Estados
Tema 2. A especificidade do fenómeno comunitario frente o ordenamiento internacional	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
Tema 3. A especificidade do Dereito da Unión Europea frente ó derecho interno (I)	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
Tema 4. A especificidade do Dereito da Unión Europea frente ó derecho interno (II)	1. Bases constitucionais da pertenencia á Unión Europea 2. A pertenencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertenencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prexudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
Tema 10. A Aplicación do derecho da Unión Europea (I): Dereitos humanos e ciudadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A ciudadanía europea
Tema 11. A aplicación do derecho da Unión Europea (II): As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos
Tema 12. A Aplicación do derecho da Unión Europea (II): As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda
Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común
Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea	1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza 2. Control de fronteiras, asilo e inmigración 3. Cooperación xudicial civil e penal 4. Cooperación policial en materia penal

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	19	23	42
Lección maxistral	33	62	95
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Esta actividade consistirá na resolución de casos prácticos, comentarios de sentenza ...que serán obxecto de presentación na aula
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicarase ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral	Na sesión maxistral explicaranse as cuestiós fundamentais da materia. Calquera dúbida pode ser consultada tanto na aula como nos horarios de titoría que se publicarán na páxina web da facultade e que se realizarán virtualmente. As sesiós de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros da plataforma de teledocencia ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas	Orientarase ao alumnado na resolución das actividades propostas. As sesiós de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros da plataforma de teledocencia ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación		Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestiós de desenvolvemento.		80	A1 B1 C37 D1 A2 B2 C38 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5
	As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliação das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2022-2023 e documentación concordante.			
	Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a sua condición de ciudadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea			
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor		20	A2 B4 A3 D3 A5 D4 D5
	Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a sua condición de ciudadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea			

Other comments on the Evaluation

A impartición e avaliação desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento: a área de Dereito Constitucional e a área de Dereito Internacional Público:

- A **Área de Dereito Internacional Público impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13.** Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuatrimestre.
- A **Área de Dereito Constitucional impartirá o resto de o temario:leccións 3-4; 9-12e 14.**Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuatrimestre

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

En canto a **avaliación, cada unha de as áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso proporcional a súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%.** Cada área, a hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 80% exame final e 20% traballos de aula.

En relación á **proba ou exame final escrito, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento.** Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir a sua parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte, é decir, 2,5 puntos.**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

Os **alumnos que non se sometan a a avaliação continua,** a proba a realizar constará de duas partes: a realización dunha proba escrita con cuestiós de desenvolvemento -que se valorará con un máximo de 4 puntos por cada área de coñecemento- así como a resolución dun caso práctico -que se valorará con un máximo de 1 punto por cada área de coñecemento-, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación final. En todo caso, tanto na proba de desenvolvemento como no caso práctico evaluaránse as mesmas competencias que na evaluación conintuá. **Tanto o exame final como o caso práctico constarán de dous partes, unha por cada Área de coñecemento.** Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo de o 50% en cada parte, é decir, 2,5 puntos. En todo caso, avalianse as mesmas**

competencias e resultados de aprendizaxe que no sistema de evaluación para asistentes

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

1.Os alumnos **que seguisen o sistema de avaliação continua** e acudan a segunda oportunidade de exame ,só terán que realizar a parte teórica, que consistirá en preguntas de desenvolvemento, posto que conservarán a calificación obtida nos traballos na aula. Aplicaranse os mesmos criterios de avaliação que para asistentes a 1ª edición de Actas.

2. Os **alumnos que non se seguiron o sistema de avaliação continua**, os criterios de avaliação son os que constan no apartado de criterios de avaliação para non asistentes 1ª edición de Actas.

3.O exame correspondente a a convocatoria "**Fin de carreira**", os criterios de avaliação son os que constan no apartado de criterios de avaliação para non asistentes 1ª edición de Actas. En todo caso, tanta na proba de examen de desenvolvemento como na resolución de problemas evaluaránse as mesmas competencias que na avaliação continúa.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliação das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2022-2023 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudiantado matriculado.

De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliação sinalados na guía, tales modificacíons ou precísions publicaranse no mesmo soporte telemático

---

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Mangas Martín, A y Liñán Nogueras, D.J, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, Última Edición,
Sobrino Heredia, J.M, **Textos para el estudio del Derecho Internacional Público, Derecho de la Unión Europea y el Derecho Internacional de los espacios**, 2016,

Complementary Bibliography

Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, **Curso de Derecho de la Unión Europea**, Última Edición,
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), **Las Organizaciones Internacionales**, Última Edición,
Sánchez, Víctor, M (dir), **Derecho de la Unión Europea**, Última Edición,
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, 2013,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Unión Europea, constitución e medio ambiente/O03G081V01913

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Dereito internacional público/O03G081V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

IDENTIFYING DATA

Dereito administrativo I

Subject	Dereito administrativo I			
Code	O03G081V01401			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits 9	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 2c
Teaching language	Galego			
Department	Dereito público			
Coordinator	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Lecturers	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Conde Fernández, Francisco Crespo Pérez, Manuel Antonio García Gago, José Javier			
E-mail	rbustillo@uvigo.es			
Web				
General description	Os obxectivos que persegue o ensino desta materia son o exame e análise do Ordenamento xurídico-administrativo, así como as distintas modalidades de Administracións públicas e os ***instrumentos xurídicos da súa actividade (con particular atención á teoría do acto administrativo e do procedemento, por unha banda, e aos contratos das Administracións, por outra).			

Competencias

Code

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C15	CE19 - Coñecer de forma sistemática contidos propios da parte xeral do Dereito Administrativo manexando fontes positivas, xurisprudenciais e doctrinais
C16	CE20 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran con carácter xeral un expediente administrativo e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a das persoas e empresas interesadas
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións da parte xeral do Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	A1	B3	C15	D1
	A3	B4	C16	D3

Contidos

Topic

Tema 1- O Dereito Administrativo e a Administración pública: concepto e caracteres; fontes, en particular o Regulamento.

Tema 2- Os suxeitos: As Administracións públicas . e a súa organización. O administrado

Tema 3- Fundamentos da actividad administrativa: o principio de legalidade da Administración

Tema 4- Os actos administrativos: clases, elementos, eficacia, validez. O silencio administrativo

Tema 5- O procedemento administrativo

Tema 6- Os recursos administrativos

Tema 7- Coacción administrativa. En particular, a . ejecución dos actos administrativos

Tema 8- Contratos do sector público

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	38	76	114
Lección maxistral	40.5	48.6	89.1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	20.9	21.9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Desenvolveranse (nos Grupos *B), a título de exemplo, actividades do tipo das seguintes, coa finalidade de repasar ou profundar nos contidos abordados nas sesións maxistrais: * Resolución de supostos prácticos. * Análise de contidos específicos (por exemplo, sentenzas sobre contidos do temario). * Postas en común e resolución de dúbidas. O traballo en seminarios DEBERÁ ser complementado pola/polo estudiante con traballo autónomo, e PODERÁ voluntariamente ser complementado con *tutorías individualizadas nos días e horas fixados pola Facultade de Dereito.
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos da materia obxecto de estudio, expondo sobre a marcha preguntas aos alumnos e convidándolles a participar resolvendo cuestiós e casos. O traballo en sesión maxistral DEBERÁ ser complementado pola/polo estudiante con traballo autónomo, e PODERÁ voluntariamente ser complementado con *tutorías individualizadas nos días e horas fixados pola Facultade de Dereito.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderase aos estudiantes ao termo de cada clase, e nas tutorías presenciais no despacho de profesor e, por causas xustificadas, previa concertación, en tutorías online.
Seminario	Idem
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Idem

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Seminario	Avaliarase a capacidade das/vos estudiantes para resolver casos prácticos, debater, expor e, en xeral, a súa participación activa. A mera asistencia non se valora. Resultado de aprendizaxe: Alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións da parte xeral do Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudio e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudio.	40 A3 A4	A1 B3 C15 D1 A3 B4 C16 D3 D5
Lección maxistral	Avaliarase a capacidade das/dos estudiantes para responder oralmente PREGUNTAS E PROBAS OBXECTIVAS orais que o profesor vaia suscitando ao longo da súa exposición. A mera asistencia non se valora. Resultado de aprendizaxe: Alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións da parte xeral do Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudio e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudio.	10 A4	A1 B3 C15 D1 A3 B4 C16 D3 D5

Resolución de exercicios	O estudiante terá que responder varias preguntas (de corte teórico e/ou problemas e/ou práctico), podendo utilizar textos legais.	50	A1	B3	D1
	Resultado de aprendizaxe: Alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións da parte xeral do Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudio e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudio.		A3	B4	D3
			A4		D5

Other comments on the Evaluation

1. AVALIACIÓN CONTINUA

O 50% da cualificación deriva dunha proba final e o 50% restante deriva da avaliación continua ao longo do cuatrimestre, cos seguintes mecanismos correctores:

1º.- No caso de que a avaliación continua sexa inferior á cualificación do exame, non se valorará en prexuízo do estudiante a cualificación de avaliación continua, salvo que derive de actuacións do estudiante contrarias aos deberes contidos nos apartados b, c, d e e do art. 13.2 do R.D. 1791/2010, polo que se aproba o Estatuto do Estudante Universitario.

2º.- Para que a avaliación continua poida despregar efectos favorables sobre a avaliación do estudiante, a cualificación do exame debe ser superior a 3 puntos sobre 10.

A avaliación continua deriva dunha valoración de conxunto do traballo desenvolvido pola/o estudiante ao longo do curso. A título orientativo, valorarase nun 10% o traballo nos grupos A, e nun 40% do traballo nos grupos B [incluíndo aquí, de acordo cos contidos da memoria, resolución de casos prácticos (30%) + exposición e debate (10%)]. A presenza física dun estudiante en clase non é mérito algúin. O mero feito de asistir a clase non é unha actividade que reflecta ningunha actitude nin aptitude do alumno nin favorable nin desfavorable en termos académicos ou intelectuais, nin achega absolutamente ningún dato relevante que sirva para avaliar nin competencias nin habilidades nin o coñecemento e madurez alcanzado respecto dos contidos da materia -que é do que se trata, en definitiva-. En consecuencia, asistir a clase por si só NON SE VALORA. O que si se valora na avaliación continua é a asistencia activa (asistencia + participación).

Valorarase positivamente a disposición voluntaria dos alumnos para efectuar lecturas ou traballos complementarios

*tutorizados polo profesor, así como a participación voluntaria en actividades académicas presenciais complementarias.

SALVO INSTRUCCIÓN EN CONTRARIO DO PROFESOR, Os ESTUDANTES NON PODERÁN UTILIZAR EN CLASES NINGÚN APARELLO ELÉCTRICO OU ELECTRÓNICO; CALQUERA TIPO DE APARELLO DE TALES CARACTERÍSTICAS DEBERÁ PERMANECER APAGADO E FÓRA DA VISTA DO ESTUDANTE. SALVO PERMISO EXPRESO EN CONTRARIO QUEDA PROHIBIDO GRAVAR POR CALQUERA MÉTODO A IMAXE E/OU O SON DOS PROFESORES EN CLASES PRESENCIAIS OU VIRTUAIS.

2. EXAMES

Queda prohibido en exames presenciais o uso de calquera tipo de dispositivo eléctrico ou electrónico; calquera dispositivo deberá permanecer apagado e fóra do alcance do estudiante. O incumprimento por parte dun/unha estudiante desta regra suporá o suspenso cunha cualificación 0 (cero) puntos, sen prexuízo das posibles medidas disciplinarias que resulten pertinentes.

Primeira opción - maio

O exame será oral, e o estudiante poderá durante o mesmo consultar textos legais de acordo coas instruccións facilitadas polo profesor.

Aos efectos de poder calcular o tempo medio de duración de cada exame e, con iso, poder garantir aos alumnos que os seus exames teña lugar o día da convocatoria oficial, os estudiantes que desexen asistir ao exame oral deberán previamente manifestar tal vontade a través da plataforma de teledocencia.

- Segunda opción - xullo

O exame será escrito con respuestas curtas (de corte teórico e/ou práctico) e durante o mesmo poderanse consultar textos legais de acordo coas instruccións facilitadas polo profesor.

- Fin de carreira

A avaliación de fin de carreira dependerá nun 100% da nota dun exame escrito con respuestas curtas (de corte teórico e/ou práctico); durante o mesmo poderanse consultar textos legais de acuerdo coas instruccións facilitadas polo profesor.

- Outros aspectos

En todos os exames da materia avaliarase o resultado de aprendizaxe prevista na guía docente: alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións da parte xeral do Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudio e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudio. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisóns publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

Parada Vázquez, R., **Derecho Administrativo I y II**, última edición, Open Ediciones Universitarias, -

Martín Rebollo, L., **Leyes Administrativas**, Última edición, Aranzadi, -

Martín Rebollo, L., **Manual de las Leyes Administrativas**, última edición, Aranzadi, -

Gamero Casado, E. (Dir.), **Tratado de procedimiento administrativo común y régimen jurídico de las Administraciones Públicas (2 vols.)**, última edición, Tirant lo Blanch, -

Fernández Farreres, G., **Sistema de Derecho Administrativo**, última edición, Aranzadi,

Complementary Bibliography**Recomendacíons****Subjects that continue the syllabus**

Dereito administrativo II/O03G081V01503

Xurisdicíons contenciosa-administrativa e social/O03G081V01604

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

Dereito: Teoría do dereito/O03G081V01102

Other comments

Recoméndase levar a materia "ao día"

IDENTIFYING DATA

Dereito penal II

Subject	Dereito penal II		
Code	003G081V01402		
Study programme	Grao en Dereito		
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year
	6	Mandatory	2
Teaching language	Castelán Galego		Quadmester
Department	Dereito público		2c
Coordinator	Lago Calvo, Francisco José		
Lecturers	Lago Calvo, Francisco José		
E-mail	fjlagocalvo@gmail.com		
Web			
General description	Estudo da parte especial do Dereito Penal		

Competencias

Code

- A2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoptan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- A3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B1 Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
- B2 Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
- B3 Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
- B4 Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
- C45 CE53 - Coñecer as distintas figuras delituosas (delitos e faltas) contidas no Código Penal e nas leis penais especiais, o seu ámbito de aplicación e os criterios de interpretación legal, xurisprudencial e doctrinal
- C46 CE54 - Ser capaz de identificar problemas de Dereito penal e de achegar soluciones xuridicamente admisibles aos supostos prácticos, manexando adecuadamente as fontes, os principios e valores constitucionais, e a argumentación xurídica
- D1 Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
- D5 Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relationalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente os distintos delictos e faltas comprendidos no Código Penal e nas Leis penais especiais.	A2	B1	C45	D1
Aplicar correctamente os elementos da teoría xurídica do delito ás concretas figuras delictivas e faltas.	A3	B2	C46	D5
Coñecer e comprender os problemas sobre os concursos de leis e de delictos.	A5	B3		
Resolver supostos prácticos en materia penal, manexando adecuadamente as aportacións doutrinales e xurisprudenciais para fundamentar xuridicamente a solución.	B4			

Contidos

Topic

Lección 1. Delitos contra a vida humana independente.	I. Homicidio e as súas formas. 1. Homicidio. 2. Asasinato. 3. Inducción e auxilio ao suicidio. Homicidio-suicidio. A eutanasia.
Lección 2. Delitos contra a vida humana dependente ou en formación.	I. Aborto. II. Lesións ao feto. III. Delitos relativos á manipulación xenética.
Lección 3. Delitos conta a saúde e a integridade persoal.	I. Lesións.
Lección 4. Delitos contra a liberdade.	I. Detencións ilegais e secuestros. II. Ameazas. III. Coaccións
Lección 5. Delitos contra a integridade moral e trata de seres humanos	I. Das torturas e outros delitos contra a integridade moral. II. Da trata de seres humanos.

Lección 6. Delitos contra a liberdade e indemnidade sexuais	I. Agresións sexuais. II. Abusos sexuais. III. Abusos e agresións sexuais menores de dezaseis anos. IV. Acoso sexual. V. Delitos de exhibicionismo e provocación sexual. VI. Delitos relativos á prostitución e a explotación sexual e corrupción de menores. VII. Disposicións comúns.
Lección 7. Omisión do deber de socorro.	I. Omisión do deber de socorro.
Lección 8. Delitos contra a intimidade, o derecho á propria imaxe e a inviolabilidade do domicilio.	I. Descubrimento e revelación de segredos. II. Allanamiento de morada, domicilio de persoas xurídicas e establecementos abertos ao público.
Lección 9. Delitos contra o honor.	I. Calumnia. II. Inxuria. III. Disposicións xerais.
Lección 10. Delitos contra as relacións familiares.	I. Matrimonios ilegais. II. Suposición de parto e alteración da paternidade, estado ou condición do menor. III. Delitos contra os dereitos e deberes familiares. 1. Quebrantamento dos debres de custodia e inducción de menores ao abandono de domicilio. 2. Sustracción de menores. 3. Abandono de familia, menores ou persoas con dispacidade necesitadas de especial protección.
Lección 11. Delitos contra o patrimonio e a orde socioeconómica.	I. Furtos. II. Robos. III. Extorsión. IV. Robo e furto de uso de vehículos. V. Usurpación. VI. Disposicións comúns.
Lección 12. Delitos contra o patrimonio e a orde socioeconómica (continuación)	I. Defraudacións. 1. Estafas. 2. Administración desleal. 3. Apropiación indebida. 4. Defraudacion do fluido eléctrico e análogas II. Danos. III. Receptación e branqueo de capitais.
Lección 13. Delitos contra os dereitos dos ciudadáns extranxeiros.	I. Delitos contra os dereitos dos ciudadáns extranxeiros
Lección 14. Delitos relativos á ordenación do territorio e o urbanismo, á protección do patrimonio histórico e ao medio ambiente.	I. Delitos sobre a ordenación do territorio e o urbanismo. II. Delitos sobre o patrimonio histórico. III. Delitos contra os recursos naturais e o medio ambiente. IV. Delitos relativos á protección da flora, fauna e animais domésticos. V. Disposicións comúns.
Lección 15. Delitos contra a seguridade colectiva.	I. Delitos contra a saúde pública. II. Delitos contra a seguridade vial.
Lección 16. Falsedades.	I. Falsificación de moeda e efectos timbrados. II. Falsedades documentais. 1. Falsificación de documentos públicos, oficiais e mercantís e dos despachos transmitidos polos servicios de telecomunicación. 2. Falsificación de documentos privados. 3. Falsificación de certificados. 4. Falsificación de tarxetas de crédito e débito e cheques de viaxe. III. Disposición xeral. IV. Usurpación do estado civil. V. Usurpación de funcións públicas e intrusismo.
Lección 17. Delitos contra a Administración Pública.	I. Prevaricación dos funcionarios públicos e outros comportamentos inxustos. II. Cohecho. III. Tráfico de influencias. IV. Malversación. V. Outros delitos contra a Administración pública.
Lección 18. Delitos contra a Administración de Xusticia.	I. Prevaricación. II. Omisión dos deberes de impedir delitos ou de promover a súa persecución. III. Encubrimiento. IV. Realización arbitraria do propio derecho. V. Acusación e denuncia falsas e simulación de delitos. VI. Falso testimonio. VII. Obstrucción á xusticia e deslealtade profesional. VIII. Quebrantamento de condena. IX. Delitos contra a Administración de Xusticia da Corte Penal Internacional.
Lección 19. Delitos contra a orde pública.	I. Atentados contra a autoridade, os seus axentes e os funcionários públicos, resistencia e desobediencia. II. Desordes públicas. III. Tenencia, tráfico e depósito de armas, municións ou explosivos. IV. Organizacións e grupos críminais. V. Organizacións e grupos terroristas e delitos de terrorismo. 1. Organizacións e grupos terroristas. 2. Delitos de terrorismo

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	27	42
Lección maxistral	33.5	69.5	103
Exame de preguntas obxectivas	5	0	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan casos prácticos e/ou problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O/a alumno/adebe desenvolver as solucións adecuadas adoita empregarse como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudio

Atención personalizada

Methodologies	Description

Lección maxistral	Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro. De ser preciso, as titorías desenvolveranse telemáticamente (mediante correo electrónico ou a través das plataformas de teledocencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas	Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro. De ser preciso, as titorías desenvolveranse telemáticamente (mediante correo electrónico ou a través das plataformas de teledocencia) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	<p>Resolución de problemas:</p> <p>O sistema de evaluación continua consistirá na entrega da resolución de exercicios e nun exame final.</p> <p>Valorarase positivamente a resolución argumentada e entregada a través da plataforma de teledocencia dos exercicios sinalados polo profesorado. No caso de que non se entreguen un 80% dos casos y non se asista ao 80% das clases nas que se resolvían, o alumno non podrá acollerse ao sistema de avaliação continua, tendo que someterse a un único exame final.</p>	20	A2 B1 C45 D1 A3 B2 C46 D5 A5 B3 B4
Exame de preguntas obxectivas	<p>Exame de preguntas obxectivas:</p> <p>Para aqueles que se someten a evaluación continua, o exame final puntuárase con un máximo de 8 puntos.</p> <p>O exame final incluirá a totalidade do temario e constará de duas partes, unha teórica e outra práctica, que se puntuarán de 0 a 4 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en prouebas de tipo test, para a sua calificación as respuestas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuándose as deixadas en branco. A parte práctica consistirá en resolver un ou mais casos prácticos. A calificación final do exame será a suma das calificaciones obtidas en cada unha das partes.</p> <p>O exame final levarase a cabo na data oficial da convocatoria ordinaria de acordo co calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o ano académico 2020-2021.</p> <p>Para aprobar a asignatura a través do sistema de evaluación continua e necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma das puntuacións indicadas en cada parte (resolución e entrega dos exercicios + parte teórica do exame + parte práctica do exame).</p> <p>A través de estas probas evalúanse os seguintes resultados de aprendizaxe: saber o significado e a función do dereito penal, a saber as fontes do derecho penal, utilizar diferentes métodos de interpretación xurídica aplicados a ley penal, coñecer, comprender, interpretar e analizar correctamente as categorías e conceptos da teoría xeneral do delicto, coñecer e comprender os problemas nos concursos de leis e de delictos, resolver casos prácticos en materia penal, manexar adecuadamente as aportacións doctrinais e xurisprudenciais para fundamentar xurídicamente a solución.</p>	80	A2 B1 C45 D1 A3 B3 C46 D5 B4

Other comments on the Evaluation

Outros comentarios sobre a evaluación:

1. CRITERIOS DE EVALUACIÓN PARA ASISTENTES 1.ª EDICIÓN DE ACTAS

a) SISTEMA DE EVALUACIÓN CONTINUA

Descripto nas seccións anteriores.

b) SISTEMA DE EXAME FINAL

Para aqueles que non opten polo sistema de evaluación continua, a evaluación da asignatura consistirá nun único exame final, na data establecida no calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o ano académico 2022-2023. Este exame, que incluirá a totalidade do temario e constitue o 100% da calificación da asignatura, constará de duas partes, unha teórica e outra práctica, que se puntuarán de 0 a 5 puntos cada unha. A parte teórica consistirá en probas de tipo test, para cuia calificación as respuestas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas. A calificación final do exame será a suma das calificaciones obtidas en cada unha das partes. Para superar a materia e necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma da calificación de ambas partes.

2. CRITERIOS DE EVALUACIÓN PARA ASISTENTES 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

A evaluación da asignatura consistirá nun único exame final, na data establecida no calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o ano académico 2022-2023. Este exame, que incluirá a totalidade do temario e constitúe o 100% da calificación da asignatura, constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se puntuarán de 0 a 5 puntos cada unha. A parte teórica consistirá en probas de tipo test, para cuia calificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuándose as deixadas en branco. A parte práctica consistirá en resolver un ou mais casos prácticos. A calificación final do exame será a suma das calificacións obtidas en cada unha das partes. Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma da calificación de ambas partes.

As probas sinaladas permiten acadar as competencias e resultados de aprendizaxe da materia.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

SILVA SÁNCHEZ, Jesús María (Dir)/RAGUÉS I VALLÉS (Coord.), **Lecciones de Derecho penal: Parte Especial**, 6ª ed., Atelier, 2019

Complementary Bibliography

GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis (Coord.)/VIVES ANTÓN, Tomás S./ MARTÍNEZ-BUJÁN PÉREZ, Carlos/ORTS BERENGU, **Derecho penal. Parte Especial**, 97813361949, 5ª ed., Tirant lo Blanch,, 2016

QUERALT JIMÉNEZ, Joan Josep, **Derecho penal español. Parte especial**,, 7ª ed., Tirant lo Blanch, 2015

GÓMEZ RIVERO, Mª del Carmen (Dir.),, **Nociones fundamentales de Derecho Penal. Parte Especial. Volumen I.**, 3ª ed., Tecnos, 2018

GÓMEZ RIVERO, Mª del Carmen (Dir.),, **Nociones fundamentales de Derecho Penal. Parte Especial. Volumen II**, 2ª ed, Tecnos,, 2015.

BOIX REIG, Javier (Dir.), **Derecho Penal. Parte Especial. Volumen ILa protección penal de los intereses jurídicos personales(Adaptado a la reforma de 2015 del Código Penal)**, 2ª ed., Iustel, 2016

CORCOY BIDASOLO, Mirentxu (Coord.),, **Manual de Derecho Penal. Parte Especial. Doctrina y jurisprudencia con casos solucionados. Tomo 1**, Tirant lo Blanch, 2015.

SERRANO GÓMEZ, Alfonso/SERRANO MAÍLLO, Alfonso/SERRANO TÁRRAGA, Mª Dolores/VÁZQUEZ GONZÁLEZ, Carlos, **Curso de Derecho Penal. Parte Especial**, 5ª ed., Dykinson,, 2019

ROMEO CASABONA, Carlos Mª/SOLA RECUE, Esteban/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel (Coords.), **Derecho Penal. Parte Especial. (Conforme a las Leyes Orgánicas 1 y 2/2015, de 30 de marzo)**, Comares, 2016

MORILLAS CUEVA, Lorenzo (Coord.),, **Sistema de Derecho penal. Parte Especial**,, 2ª ed., Dykinson, 2016

MENDOZA CALDERÓN, Silvia/GÓMEZ RIVERO, Mª Carmen, **Casos prácticos de Derecho Penal. Parte Especial**, 3ª ed, Tirant lo Blanch,, 2015.

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (Dir.),, **Comentarios a la Parte Especial del Derecho Penal**, 10ª ed, Aranzadi, 2016

RODRÍGUEZ RAMOS, Luis (Dir.),, **Código Penal. Concordado y comentado con Jurisprudencia y Leyes penales especiales y complementarias**,, 5ª ed., La Ley, 2015

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.),, **Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo I. Parte General.Artículos 1-137**, Aranzadi, 2015

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.),, **Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo IV. Delitos contra el medio ambiente, el patrimonio histórico, la ordenación del territorio y contra la seguridad colectiva. Artículos 319-385 ter**, Aranzadi, 2015

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.),, **Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo III. Delitos contra el patrimonio y socioeconómicos. Artículos 234-318 bis**, Aranzadi,, 2015

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.),, **Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo V. Delitos de falsedades, contra la Administración Pública y contra la Administración de Justicia. Artículos 386-471 bis**, Aranzadi, 2015

GÓMEZ TOMILLO, Manuel/JAVATO MARTÍN, Antonio Mª (Dirs.), **Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo VI. Delitos contra la Constitución, el orden público. Delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la defensa nacional. D**, Aranzadi,, 2015

TERRADILLOS BASOCO, Juan María (Coord.),, **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho Penal. Tomo III (2 volúmenes). Derecho Penal. Parte Especial**, 2ª ed., Iustel, 2016

TERRADILLOS BASOCO, Juan María (Coord.),, **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho Penal. Tomo IV: Derecho penal. Parte Especial (Derecho Penal Económico)**, 2ª ed., Iustel, 2016

VVAA, **Memento Práctico Penal 2017**, Francis Lefevbre, 2016

LAMARCA PÉREZ, Carmen (Coord.),, **Delitos. La parte especial del Derecho penal**, 4, Dykinson, 2019

AGUDO FERNÁNDEZ, Enrique/JAÉN VALLEJO, Manuel/PERRINO PÉREZ, Ángel Luis, **Derecho penal aplicado. Parte Especial. Delitos contra el patrimonio y el orden socioeconómico**, Dykinson, 2018

AGUDO FERNÁNDEZ, Enrique/JAÉN VALLEJO, Manuel/PERRINO PÉREZ, Ángel Luis, Derecho penal aplicado. Parte Especial. Delitos contra intereses colectivos o difusos , Dykinson, 2019
VENTURA PÜSCHEL, Arturo (Coord.)/ALVAREZ GARCÍA, Francisco Javier (Dir.), Tratado de Derecho penal español. Parte especial , Tirant lo Blanch, 2019
SÁNCHEZ-OSTIZ GUTIÉRREZ, Pablo/ÍÑIGO CORROZA, Elena/PEREIRA GARMEDIA, Mario M., Crimina 3.0 , Eunsa, 2018
ROIG TORRES, Margarita, Últimas reformas legales en los delitos de violencia de género. Perspectiva comparada , Tirant lo Blanch, 2018
ESQUINAS VALVERDE, Patricia (Coord.)/MARÍN DE ESPINOSA CEBALLOS, Elena (Dir.), Lecciones de Derecho Penal. Parte especial , Tirant lo Blanch, 2018
ZÁRATE CONDE, Antonio (Coord.), Derecho penal. Parte especial. Obra adaptada al temario de oposición para el acceso a la carrera judicial y fiscal , 2, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2018
RUBIO LARA, Pedro Ángel, Manual teórico de Derecho penal II. Parte especial de Derecho penal , Tirant lo Blanch, 2017
ARMENDÁRIZ LEÓN, Carmen (Dir.), Parte especial del Derecho penal a través del sistema de casos , 9788411138451, Tirant lo Blanch, 2022
ROMEO CASABONA, Carlos María/SOLA RECIFE, Esteban/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel (Coords.), Derecho penal, parte especial , 9788413693347, Comares, 2022
PAÍNO RODRÍGUEZ, Francisco Javier, Derecho penal. Parte especial , 9788484812388, Universidad Complutense de Madrid, 2022
SÁNCHEZ-OSTIZ, Pablo/ÍÑIGO CORROZA, María Elena/PEREIRA GARMENDÍA, Mario, Crimina 3.0 , 9788431337063, Ediciones Universidad de Navarra, EUNSA, 2022
REQUEJO CONDE, Carmen, Introducción al derecho penal patrimonial. Los delitos hurto y robo en el Código penal español , 9788413907383, Aranzadi, 2022
MUÑOZ CONDE, Francisco, Parte especial de Derecho Penal , 97884134979069, Tirant lo Blanch, 2021

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Criminoloxía e dereito penitenciario/O03G081V01925
Dereito penal e procesual de menores/O03G081V01924

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito penal I/O03G081V01302

Other comments

É imprescindible acudir á aula co texto do Código Penal vixente.

IDENTIFYING DATA

Sistema xudicial español e proceso civil

Subject	Sistema xudicial español e proceso civil			
Code	O03G081V01403			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito público			
Coordinator	Teixeira Rodríguez, Xulio			
Lecturers	Cachaldora Calderón, Xosé Antón Sarabia García, María Jesús Teixeira Rodríguez, Xulio			
E-mail	xtexxeira@hotmail.com			
Web				
General description	A materia Sistema Xudicial Español e Proceso Civil estrukturase en dúas partes. Na primeira parte, á que se dedicará 1/3 da carga lectiva, estúdase básicamente, o concepto e garantías da xurisdición, a organización dos órganos xurisdicionais, o persoal dos órganos xurisdicionais e o colaborador, así como os principios rectores do proceso. A segunda parte, que ocupará os 2/3 da carga lectiva, dedícase ao estudo do proceso civil: suxeitos e obxecto do proceso; desenvolvemento do proceso nas súas distintas modalidades; a proba no proceso civil; as medidas cautelares; os recursos e a execución forzosa.			

Competencias

Code

A2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C26	CE32 - Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E., a organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza, así como as institucións básicas do proceso civil e as súas modalidades procedimentais.
C27	CE33 - Ser capaz de identificar os problemas xurídicos-procesuais de carácter civil e abordar a súa solución mediante a interpretación e aplicación crítica da normativa procesual civil
C32	CE40 - Coñecer os Dereitos fundamentais recoñecidos na Constitución española así como os sistemas de garantías deses dereitos e as normas aplicables
C33	CE41 - Saber interpretar e aplicar as normas que regulan os dereitos fundamentais así como as súas garantías
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relationalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E.; da organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza; e das institucións básicas do proceso civil e das súas modalidades procedimentais.

B1 C32
B2 C33
B3
B4

Familiarizarse co funcionamento práctico do proceso civil nas súas diversas modalidades procedimentais.	A2 A3 A4	C26 C27	D1 D3 D4 D5
---	----------------	------------	----------------------

Contidos

Topic

I.- A Xurisdicción e os órganos xurisdicionais	Tema 1.-A Xurisdicción como "función" e como "poder" do Estado: 1.- O conflito e os seus medios de solución. 2.- Funcións específicas da Xurisdicción. Extensión e límites da Xurisdicción- 3.- O Poder Xudicial e os utros Poderes do Estado. Tema 2.- Garantías da Xurisdicción: 1.- A independencia do Poder Xudicial. 2.- A exclusividade da Xurisdicción. 3.- O principio de unidade xurisdiccional. 4.- A responsabilidade do Estado polo funcionamento da Xustiza. Tema 3.- Organización da Xurisdicción ordinaria. Tribunais especiais constitucionalizados: 1.- Ordens xurisdicionais. 2.- Os órganos xurisdicionais ordinarios e as súas competencias. 3.- O Tribunal Constitucional. 4.- A Xurisdicción militar. 5.- O Tribunal del Contas. 6.- Tribunais supranacionais.
II.- Os Xuíces e Maxistrados. O Ministerio Fiscal. Avogados e Procuradores. A Oficina Xudicial. Órganos colaboradores co sistema judicial.	Tema 4.- Personal xurisdiccional: 1.- Clases e categorías. 3.- Estatuto dos xuíces e maxistrados. 3.- Órganos de governo do Poder Xudicial. Tema 5.- A oficina xudicial: 1.- A oficina xudicial. 2.- Os Letrados da Administración de Xustiza 3.- Corpo de funcionários da administración de xusticia. 4.- Outros profesionais que cooperan coa Administración de Xustiza.- 5. A Polícia Xudicial. Tema 6.- Persoal colaborador: 1.- O Ministerio Fiscal. 2.- Avogados e Procuradores
III.- Dereito á tutela xudicial efectiva.	Tema 7.- A persoa ante a Administración de Xusticia: 1.- Dereito á tutela xudicial efectiva. 2.- Dereito a un proceso con todas as garantías. 3.- Dereito á asistencia xurídica gratuita.
IV- O proceso e os seus principios rectores. Actos procesuais e actos de comunicación.	Tema 8.- Concepto e principios informadores do proceso. Os presupostos procesuais: 1.- Concepto, natureza, contido e función do proceso. 2.- Os principios informadores do proceso o do procedemento. 3.- Os presupostos procesuais: relativos ao órgano xudicial, relativos ás partes e relativos ao obxecto do proceso. 4.- Estrutura básica do proceso. 5.- Efectos do proceso. Tema 9.- Os actos procesuais. Actos de comunicación e auxilio xudicial: 1.- Os actos procesuais: concepto e clases; lugar, tempo e forma dos actos procesuais 2.- Actos de comunicación. 3.- Actos de auxilio xudicial
V. O proceso civil: conceptos xerais e presupostos procesais.	Tema 10.- O proceso civil y o Dereito procesual civil: 1.- Concepto, función e natureza do proceso civil. 2.- Fontes. 3.- Principios e estrutura básica do proceso civil. Tema 11.- Suxetos do proceso civil (I). Órgano xurisdiccional: 1.- Orde xurisdiccional civil: órganos xurisdicionais e competencia. 2.- A competencia obxectiva, funcional e territorial. 5.- Tratamento procesual da competencia. Tema 12.- Suxetos (II). As partes: 1.- Capacidad para ser parte. 2.- Capacidad procesal 3.- Lexitimación. 4.- Postulación. 6. Pluralidade de partes: litisconsorcio e intervención procesual. Tema 13.- O obxecto do proceso: 1.- Elementos que identifican o obxecto do proceso. 3.- Pluralidade de obxectos: Acumulación de acción e de procesos.

VI. Proceso civil: Actos previos. Demanda y contestación a la demanda. Audiencia previa. Juicio. Medios de prueba. Sentencia. Terminación anticipada del proceso. Efectos del proceso. Los costes del proceso. La asistencia jurídica gratuita.	Tema 14.- Actos previos ao proceso civil. A demanda: 1.- Actos previos ao proceso civil. 2.- A demanda e o seu contido. 3.- Documentos que deben presentarse coa demanda. 4.- Efectos da interposición da demanda. Tema 15.- Posicións do demandado fronte á demanda: 1.- Contestación á demanda. Excepcións. 2.- A reconvención. 3.- A ausencia do demandado no proceso: a rebeldía. Características e efectos. Tema 16.- A audiencia previa ao xuízo: 1.- A audiencia previa. 2.- Proposición e admisión da proba. Sinalización do xuízo. 3.- Feitos novos ou de nova noticia. O escrito de ampliación. Tema 17.- A proba. 1.- Concepto. 2.- Fontes e medios de proba. 3.- Obxecto da proba. 4.- Carga da proba. 5.- Ilícitude da proba. 6.- A valoración da proba. 7.- Procedemento probatorio. Tema 18.- Os medios de proba: 1.- A proba documental. 2.- Reprodución da palabra, o son e a imaxe. 3.- O interrogatorio das partes. 4.- A proba de testemuñas. 5.- A proba de informes. 6.- Dictamen de peritos. 7.- A proba de recoñecemento xudicial. 8.- As presuncións: concepto e clases. Tema 19.- O xuízo ou vista. A sentencia. A causa xulgada. 1.- Desenrollo do xuízo ou vista. 2.- Conclusións e informes. 3.- Dilixencias finais. 4.- A sentencia. 5.- A causa xulgada formal e material. 6.- Rescisión de sentencias firmes. O proceso de revisión. A audiencia ao rebelde. Tema 20.- Terminación anticipada do proceso. 1.- Renuncia. 2.- Allanamento. 3.- Desistimento. 4.- Transacción. 5.- Satisfacción extraprocesual. 6.- Caducidade na instancia. 7.- Sobresemento. Tema 21.- As costas procesuais. 1.- As costas procesuais: criterio da LEC respecto ao pago das costas. 2.- Excepcións e limitacións á condena de costas. 3.- A tasación de costas. 4.- A tasa xudicial. Tema 22.- Recursos. Os recursos contra resolucións interlocutorias. O recurso de apelación: 1.- Concepto e fundamento dos recursos. 2.- Clases. 3.- Presupostos. 4.- Recursos contra resolucións interlocutorias. 5.- Recurso de apelación. 6.- A execución provisional. Tema 23.- O recurso extraordinario por infracción procesal. Recurso de casación: 1.- Recurso extraordinario por infracción procesal. 2.- O recurso en interés de lei. 3.- O recurso de casación.
VII. Os recursos	Tema 22.- Recursos. Os recursos contra resolucións interlocutorias. O recurso de apelación: 1.- Concepto e fundamento dos recursos. 2.- Clases. 3.- Presupostos. 4.- Recursos contra resolucións interlocutorias. 5.- Recurso de apelación. 6.- A execución provisional.
VIII. As medidas cautelares	Tema 24.- As medidas cautelares: 1.- Concepto e características. 2.- Competencia. 3.- Presupostos. 4.- Medidas cautelares específicas. 5.- Procedemento de adopción e oposición. 6.- Caución sustitutoria. 7.- Modificación e alzamento
*IX. Execución. A xurisdicción voluntaria. A cooperación xudicial interna e internacional.	Tema 25.- O proceso de ejecución: 1.- Títulos executivos: concepto e clases. 2.- Reconhecemento de títulos estrangeiros. 3.- Partes na ejecución. 4.- Tribunal competente. 5.- A demanda executiva e documentos que deben acompañala. O despacho de ejecución. 6.- Oposición na ejecución. Tema 26.- Tipos de ejecución: 1.- Execución dineraria. Requerimento de pago. 2.- O embargo. 3.- Localización dos bens do executado. 4.- A tercería de dominio. 5.- Realización dos bens embargados: o procedemento de prema. 6.- Particularidades da ejecución de bens hipotecados e pignorados. 7.- A ejecución dineraria. 8.- A xurisdicción voluntaria. 9.- A cooperación xudicial interna e internacional.
X. Modalidades procedimentais: procesos ordinarios, sumarios e especiais.	Tema 27.- Procesos declarativos ordinarios. 1.- Xuízo ordinario. 2.- Xuízo verbal.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	40	85	125
Estudo previo	0	32.8	32.8
Estudo de casos	36	24.2	60.2
Estudo de casos	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.
Estudo previo	Busca e lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lle facilite o seguimiento posterior das sesións maxistras.

Estudo de casos	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbihdas e cuestións que se lles susciten en relación cos conteidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.
-----------------	---

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro, persoalmente no despacho, ou ben por medios telemáticos (correo electrónico institucional, no despacho virtual do campus remoto, moovi) baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo previo	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro, persoalmente no despacho, ou ben por medios telemáticos (correo electrónico institucional, no despacho virtual do campus remoto, moovi) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Estudo de casos	<p>Na data indicada polo profesor realizarase unha proba de carácter práctico consistente en o estudo dun caso. Esta proba versará sobre a parte de Proceso Civil.</p> <p>Dentro deste apartado se evaluará tamén o traballo dos alumnos relativo a Traballo "en grupo, exposición e debate" desenvolvido previamente durante as clases prácticas. Todo iso en conxunto corresponderase con un 25 % de a cualificación.</p> <p>Resultado de aprendizaxe que se evalúa: Familiarizarse con o funcionamento práctico de o proceso civil en as súas diversas modalidades procedimentales.</p>	25	A2 A3 A4 D1 D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	<p>Ao longo do cuatrimestre realizaranse nas datas indicadas dúas probas de preguntas obxectivas (1 da parte de sistema xudicial español e outra da parte de proceso civil). Estas probas non liberan materia con vistas ao exame final.</p> <p>Resultado de aprendizaxe que se evalúa: coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E.; organización e funcións do persoal xurisdiccional e ao servizo da Administración de Xustiza e as institucións básicas do proceso civil e as súas modalidades procedimentais.</p>	25	A2 A3 A4 D1 D3 D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Na data fixada no calendario oficial de exames, realizarase un exame teórico escrito que comprende toda a materia. Salvo na convocatoria de fin de carreira, onde o exame final teórico será tamén escrito.</p> <p>Resultado de aprendizaxe que se evalúa: Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E.; da organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza; e das institucións básicas do proceso civil e das súas modalidades procedimentais.</p>	50	B3 B4

Other comments on the Evaluation

1. Primeira edición de actas: O estudiante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Criterios de avaliación para asistentes:

Avaliación continua: O estudiante que se someta a avaliación continua realizará durante o cuatrimestre dúas probas teóricas escritas, cuxa nota media constituirá o 25% da calificación final, e unha proba práctica escrita que constituirá tamen o 25% da calificación final.

A avaliación completarase co exame final que será escrito e realizase na data fixada no calendario oficial de exames. Este exame representa o 50% da nota final, pero ten que ser superado cun 5 sobre 10 para que se sume á nota media obtida na avaliación continua.

b) Criterios de avaliación para non asistentes:

Exame final: O estudiante que non se someta ou non supere a avaliación continua por non aprobar con polo menos un 5

sobre 10 todas e cada unha das partes en que consiste a avaliación continua, realizará un exame final que representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de dúas partes: unha teórica escrita e unha práctica escrita.

Para superar o exame e ter a condición de aprobado esíxese superar cada unha das partes, a parte teórica e a parte práctica. Unha vez superadas, a nota global resultará da media de ambas.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que o sistema de avaliación para asistentes.

2. Criterios de avaliação para segunda edición de actas e fin de carreira:

Consistirá para todos os alumnos nun exame final único que representa o 100% da calificación da materia, dado que non se terá en conta a avaliação continua. O exame constará de dúas partes: unha teórica escrita e outra práctica escrita. Para superar o exame e ter a condición de aprobado esíxese superar cada unha das partes, a parte práctica e a teórica. Unha vez superadas cada unha delas, a nota resultará da media de ambas.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliação para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que o sistema de avaliação para asistentes.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliação das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2022-2023 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudiantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliação sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Introducción al Derecho Procesal**, última edición, Tirant lo Blanch,
MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho procesal civil. Parte General**, última edición, Tirant lo Blanch,
MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho Procesal Civil. Parte Especial**, última edición, Tirant lo Blanch,
MONTERO AROCA, J.; GÓMEZ COLOMER, J. L.; MONTÓN REDONDO, A.; BARONA VILAR, S., **Derecho Jurisdiccional II. Proceso Civil**, última edición, Tirant lo Blanch,

GIMENO SENDRA, V., **Introducción al Derecho Procesal**, última edición, Castillo de Luna. Ediciones jurídicas,
GIMENO SENDRA, V., **Derecho Procesal Civil. I. El proceso de declaración. Parte general**, última edición, Castillo de Luna. Ediciones jurídicas,
GIMENO SENDRA, V., **Derecho Procesal Civil. II. Los procesos especiales**, última edición, Castillo de Luna. Ediciones jurídicas,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito procesual penal/O03G081V01601

Dereito penal e procesual de menores/O03G081V01924

Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflictos/O03G081V01801

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

IDENTIFYING DATA

Dereito civil II. Dereitos reais

Subject	Dereito civil II.			
	Dereitos reais			
Code	O03G081V01404			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 2c
Teaching language	Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	de Franco Paz, Fernando			
Lecturers	de Franco Paz, Fernando			
E-mail	ffranco@uvigo.es			
Web				
General description	Materia de carácter obligatorio que trata da posesión; o concepto de derecho real, a súa adquisición e extinción; o derecho real de propiedad; os derechos reais limitados; a publicidade rexistral dos mesmos. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.			

Competencias

Code

A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C40	CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto
C41	CE49 - Coñecer as normas civís relativas aos Dereitos Reais en canto á súa adquisición, extinción e perda, cun específico estudo do derecho real de propiedad e dos derechos reais limitados, xunto cos modos de publicidade dos devanditos Dereitos reais
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de lingua estranxeira nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relationalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Materia que trata do concepto de derecho real, a súa adquisición e extinción, do derecho real de propiedad e dos derechos reais limitados, xunto coa posesión e a publicidade rexistral. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.	A2	B1	C40	D1
	A3	B4	C41	D2
	A4			D3
				D4
				D5

Contidos

Topic

Tema *I: A posesión.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto. 2. Clases. 3. Suxetos da posesión. 4. O obxecto da posesión. 5. Adquisición da posesión. 6. A continuación da posesión: as presuncións *posesorias. 7. A perda da posesión. 8. Os efectos da posesión. 9. A liquidación do estado *posesorio. 10. A adquisición a *non dominio. 11. A protección da posesión.
Tema *II: Os dereitos reais.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os dereitos reais 1.1. Concepto e caracteres. 1.2. Clasificación dos dereitos reais. 2. Distinción entre os dereitos reais e de crédito. 3. Estrutura dos dereitos reais. 3.1. Os suxeitos. 3.2. Obxecto. 3.3. Contido.
Tema *III: A adquisición e extinción dos dereitos reais.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A adquisición: *art. 609 do Código Civil. 2. Adquisición orixinaria e *derivativa. 2.1. Adquisición orixinaria. 2.2. Adquisición *derivativa. 3. A adquisición ou transmisión *derivativa 3.1. O sistema do título e o modo. 3.1.1. O título 3.1.2. O modo ou tradición. 3.1.2.1. Concepto. 3.1.2.2. Clases. 4. A extinción: causas.
Tema *IV: A propiedade.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Evolución histórica e concepto actual. 2. O contido da propiedade. 2.1. A facultade de goce. 2.2. A facultade de disposición. 2.3. A facultade de exclusión. 2.3. Límites e limitacións ao poder de goce. 2.4. A *medianería. 2.5. As prohibicións de dispor. 3. As propiedades especiais.
Tema *V: A *copropiedad. A propiedade horizontal.	<p>*I. A *copropiedad.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Comunidade e *copropiedad. 2. As comunidades romana e *germánica. 3. A *copropiedad por cotas. Régime xurídico. 3.1. Facultades e deberes dos comuneiros en relación coa cousa común. 3.2. Disposición da cota privativa. 4. A división da cousa común. 4.1. A acción da división. 4.2. Límites da división. 4.3. Procedementos para a división. 4.4. Efectos da división. <p>*II. A propiedade horizontal.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Regulación legal. 2. Constitución. O título constitutivo. Os *Estatutos e as normas de régime interior. 3. Elementos comúns e privativos. 4. A cota de participación. 5. Dereitos e obligacións dos propietarios. 6. Régime de administración e representación. Órganos. 7. Extinción
Tema VIN: A protección da propiedade.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A acción *reinvindicatoria. 2. A acción *negatoria. 3. A acción de cerramento de leiras. 4. A acción de deslinde e *amojonamiento.

Tema *VII: A ocupación. A *accesión. A *usuacpción.	<ul style="list-style-type: none"> *I. A ocupación. 1. Concepto e requisitos. 2. Bens excluídos do ámbito da ocupación. 3. O achado. 4. O tesouro oculto. 5. Animais escapados. <ul style="list-style-type: none"> *II. A *accesión. 1. *Accesión de inmóvel a inmóvel. 2. *Accesión de móble a inmóvel. 3. *Accesión investida. 4. *Accesión de móble a móble. <ul style="list-style-type: none"> *III. A *usuacpción. 1. Ideas xerais. 2. Clases de *usuacpción: ordinaria e extraordinaria. 3. Suxeito e obxecto. 4. Requisitos da posesión. 5. Requisitos especiais da *usuacpción ordinaria. 6. Os prazos *posesorios. 7. Renuncia da *usuacpción.
Tema *VIII. O *usufructo.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Concepto. 2. Constitución. 3. Elementos obxectivos e subxectivos. 4. Contido. 4.1. Obrigacións e dereitos do *usufructuario. 4.2. Obrigacións e dereitos do nó propietario. 5. Extinción. 6. Os dereitos de uso e habitación.
Tema *IX. Outros dereitos reais de goce.	<ul style="list-style-type: none"> *I. As servidumes. 1. Concepto. As servidumes *prediales e persoais. 2. Clasificación. 3. Constitución. 4. Contido. 5. Extinción. <ul style="list-style-type: none"> *II. O derecho de superficie. 1. Concepto e caracteres. 2. Regulación e clases. <ul style="list-style-type: none"> *III. Os dereitos de voo e subsolo.
Tema *X. Os dereitos reais de garantía: a peza.	<ul style="list-style-type: none"> *I. As garantías reais. 1.1. Concepto. 1.2. Caracteres. <ul style="list-style-type: none"> *II. A peza. 2.1. Concepto e caracteres. 2.2. Constitución. 2.3. Contido. 2.4. Extinción.
Tema *XI: A hipoteca.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Concepto. 2. Caracteres. 3. Obxecto. 4. Constitución. 5. Contido. 6. A transmisión da leira hipotecada.
Tema *XII: Os dereitos reais de adquisición preferente.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Ideas xerais. 2. O tenteo e retracto. 3. O retracto legal. 4. O retracto convencional. 5. O derecho de opción.
Tema *XIII: O Dereito Inmobiliario Rexistral.	<ul style="list-style-type: none"> 1. O Rexistro da Propiedade. 2. Sistema de folio real e libros rexistrals. 3. A leira rexistral. 4. Os principios rexistrals. Especial referencia á fe *pública rexistra. 5. Procedemento rexistral. 6. Os asentos rexistrals.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	47.5	80.5
Estudo de casos	19.5	0	19.5
Exame de preguntas obxectivas	1	49	50

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Estudo de casos	Casos reais coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvélos, xerar hipótese, reflexionar e completar coñecementos.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	As dúbihadas serán resoltas en *tutorías, ben *presencialmente, ben *telemáticamente (mediante correo electrónico ou plataformas de *teledocencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo de casos	As dúbihadas serán resoltas en *tutorías, ben *presencialmente, ben *telemáticamente (mediante correo electrónico ou plataformas de *teledocencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Estudo de casos	<p>*Formulación dunha situación real, ou que poida producirse, sendo analizada desde o punto de vista xurídico por escrito, por parte de cada alumno.</p> <p>Posteriormente, dita situación será obxecto de debate polos alumnos, actuando o profesor como guía.</p> <p>Resultados de aprendizaxe: estudio acerca da posesión; o concepto de dereito real, a súa adquisición e extinción; o dereito real de propiedade; os dereitos reais limitados; a publicidade rexistrual dos mesmos.</p> <p>Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.</p>	20	A2 A3 A4	B1 B4	C40 C41	D1 D2 D3 D4
Exame de preguntas obxectivas	<p>*Formulación de preguntas que abarcarán todo o contido da materia, e cuxa resposta ha de ser breve (unha ou dúas frases, ou soamente palabras).</p> <p>Resultados de aprendizaxe: estudio acerca da posesión; o concepto de dereito real, a súa adquisición e extinción; o dereito real de propiedade; os dereitos reais limitados; a publicidade rexistrual dos mesmos.</p> <p>Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.</p>	80	A2 B4	B1 C41	C40 D2 D3 D4	D1 D5

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia, os alumnos terán que fazer o exame final sobre teoría, e acollerse á avaliación continua das prácticas, ou fazer o exame final sobre práctica.

Primeira edición das actas:

Os alumnos terán que fazer un exame final de teoría, no que se lle formularán preguntas de resposta corta; a súa cualificación suporá, como máximo, un 80% da cualificación global.

Os alumnos que se acollan á avaliación continua serán avaliados das prácticas realizadas en clase. Concretamente, a elaboración das mesmas, xunto coa participación na súa resolución, serán o obxecto desa avaliación, que suporá como máximo un 20% da cualificación global.

Enténdese que un alumno se acolle á avaliación continua se entrega unha práctica durante o cuatrimestre, e solamente poderá renunciar a dita avaliación se xustifica que non pudo realizar as demás prácticas por causas alleas a súa vontade

(enfermidade, etc.).

Os alumnos que non se acollan á avaliación continua terán que fazer o exame final de teoría (en iguais condicións que os alumnos que se acollan avaliación continua) e un examen final de práctica, cuxa cualificación suporá, como máximo, o 20% da cualificación global.

Segunda edición das actas:

Os alumnos terán que fazer un exame final sobre teoría, no que se lle formularán preguntas de resposta corta; a súa cualificación suporá, como máximo, un 80% da cualificación global.

Se se acollerón á avaliación continua, conservarán a súa cualificación das prácticas realizadas durante o cuatrimestre.

Se non se acollerón á avaliación continua terán que fazer un exame final sobre práctica, cuxa cualificación suporá, como máximo, o 20% da cualificación global.

A avaliación de fin de carreira levarase a cabo da mesma manera que a dos alumnos que non se acollerón á avaliación continua.

As probas sinaladas permiten acadar as competencias e resultados de aprendizaxe da materia.

Os exames celebraranse segundo o calendario aprobado pola Xunta de Facultade de Dereito para o curso 2022-2023.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudiantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

O`CALLAGHAN, X., **Compendio de Derecho Civil, tomo III**, última edición,

ALBALADEJO, M., **Derecho Civil, tomo III**, última edición,

BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, B., **Derechos Reales y Derecho Inmobiliario Registral**, última edición,

LASARTE, C., **Principios de Derecho Civil, tomos IV y V**, última edición,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G081V01501

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301

Other comments

Os alumnos deberán dispor dunha edición actualizada do Código Civil.

Para a realización das prácticas (avaliación continua), ou do exame de práctica, os alumnos soamente poderán utilizar material de apoio en soporte de papel.